

LV 23-27b_3
15.12.2023 122629/BT

Begroting 2024

 UNIE VAN
WATERSCHAPPEN

Leeswijzer

Inhoudopgave

Inleiding	3
Speerpunten 2024	5
De organisatie	8
Begroting 2024	9
Analyse van de balans per 31-12-2022	10
Toelichting op begroting per programma	12
Programma waterbeleid	12
Programma vereniging en communicatie	17
Team juridische zaken	22
Programma moderne overheid	24
Programma waterkwaliteit, duurzaamheid en internationaal	29
Bureau bedrijfsvoering	36
Projecten binnen de Unie	42
Bijlagen	46
Bijlage 1: contributieoverzicht 2024	47
Bijlage 2: Begroting bever- en muskusrattenbestrijding	48

Hierbij presenteren wij de begroting van de Unie van Waterschappen voor 2024.

Na de waterschapsverkiezingen van maart 2023 zijn er in de 21 waterschappen in Nederland nieuwe waterschapsbesturen gekomen, dagelijkse besturen gevormd en worden de nieuwe bestuursprogramma's uitgerold. Ook de commissies van de Unie van Waterschappen hebben zich inmiddels gevuld met deels oude en deels nieuwe gezichten. In 2024 mogen deze waterschapsbestuurders zich buigen over een aantal belangrijke dossiers die vol in de aandacht zullen staan. Denk daarbij aan bijvoorbeeld de waterkwaliteit, en waarbij het jaar 2027 voor de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water steeds dichterbij komt. En na de verkiezingen voor de Tweede Kamer in november 2023 zal in 2024 ook een nieuw kabinet aantreden. Dit kabinet zal zich moeten buigen over belangrijke en ingrijpende keuzes in de transitie van het landelijk gebied, wat ook grote invloed heeft op het werk van de waterschappen.

De waterschappen hebben hierbij een belangrijke rol, waarbij ze met hun gebiedskennis en expertise veel toegevoegde waarde hebben.

De Unie van Waterschappen zal haar uiterste best doen om in de formatie richting een nieuw kabinet onze speerpunten voor de toekomst onder de aandacht te brengen. Zo pleiten we voor het benutten van de 'Waterknop' door met relatief eenvoudige waterbeheermaatregelen snel natuurherstel in het landelijk gebied te kunnen realiseren, waardoor er perspectief is en blijft voor zowel de agrariër als de natuur. Water en bodem sturend moeten wat betreft de waterschappen dan ook nog steeds leidend zijn en blijven, ook bij bijvoorbeeld het bouwen van honderdduizenden nieuwe huizen.

De KNMI-klimaatsscenario's die in het najaar van 2023 zijn gepresenteerd laten zien we tijdig moeten anticiperen op extreem weer dat zich vaker zal voordoen en op een stijgende zeespiegel. Dit doen we door nu verstandige keuzes te maken in de ruimtelijke inrichting van ons land en tijdig voldoende ruimte en budget te reserveren.

Daarnaast willen we dat een nieuw kabinet aan de slag gaat met een strengere bron-aanpak om watervervuiling aan te pakken. De waterschappen investeren jaarlijks veel geld in het verbeteren van hun rioolwaterzuiveringsinstallaties. Dat is echter nooit voldoende wanneer het probleem niet bij de bron wordt aangepakt. De uitstoot van schadelijke stoffen moeten aan banden worden gelegd en de mogelijkheid moet er komen om dit soort stoffen wettelijk te kunnen verbieden.

Ook zullen we in 2024 een aantal langlopende trajecten voor de waterschappen een nieuwe fase ingaan. De plannen voor de aanpassing van het belastingstelsel liggen naar verwachting voor in de Tweede Kamer en in de Eerste Kamer en er zal samen met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat worden gewerkt aan de invoering van dit nieuwe belastingstelsel in 2025. Tenslotte zal in 2024 dan toch echt de Omgevingswet in werking treden.

De Unie van Waterschappen is ook in 2024 het aanspreekpunt van de 21 waterschappen voor Den Haag en Brussel en zal de belangen van de leden met onverminderde inzet behartigen. Ook presenteren wij in 2024 voor het eerst het Waterschapscongres. Hiermee hopen we een nieuwe traditie te starten voor het samenkomen van waterschappers en onze externe relaties. We hopen u daar te zien!

Het bestuur van de Unie van Waterschappen
Rogier van de Sande
Jeroen Haan
Erik den Hertog
Luzette Kroon
Vincent Lokin
Sander Mager

Speerpunten 2024

In 'Waterkracht' heeft het Uniebestuur in 2020 de strategische koers uitgezet voor de komende jaren. Daarin worden drie zwaartepunten geschetst: meer verantwoordelijkheid nemen voor de fysieke leefomgeving, het doorontwikkelen van publiek partnerschap en het werken aan een vitale vereniging. Deze zwaartepunten werken door in de begrotingen van 2024 en verder. Specifieke aandacht gaat in 2024 uit naar:

- **Water en bodem zijn sturend bij ruimtelijke keuzes**
Water en bodem sturend geven we samen met onze partners verder vorm en inhoud en krijgt een stevige borging. Op basis van Water en bodem sturend herijken we samen met de waterschappen en andere overheden de uitgangspunten voor toekomstgerichte, robuuste watersystemen.
- **Voor de transitie van het landelijk gebied wordt een ferme draai gegeven aan de 'Waterknop'**
Met rijk, medeoverheden en gebiedspartners geven we in de transitie van het landelijk gebied prioriteit aan watermaatregelen die snel effect hebben op bijvoorbeeld het watervasthoudende vermogen van de bodem en daarmee een positief effect hebben op de natuur.
- **Het HWBP staat gesteld voor de opgave**
Met de waterschappen en alliantiepartners verstevigen we de samenwerkingsbasis van het Hoogwaterbeschermingsprogramma.
- **Versneld verbeteren van de waterkwaliteit**
Wij zetten in op het versneld verbeteren van de waterkwaliteit, o.a. door te pleiten voor een effectieve bronaanpak en zetten het behalen van de Kaderrichtlijn Water-doelen hoog op de agenda. We grijpen initiatieven (NPLG, tussentijdse evaluatie KRW en Impuls KRW) aan om doelen te bereiken.
- **Het aanpassen van het belastingstelsel**
We doorlopen een traject met het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) om de urgente knelpunten in het belastingstelsel van de waterschappen op te lossen met nieuwe wetgeving, gebaseerd op eerdere voorstellen van de Unie. In 2023 is de behandeling van deze belastingvoorstellen in de Tweede Kamer gestart, en wordt hopelijk in 2024 door de Tweede en Eerste Kamer goedgekeurd. Het jaar 2024 zal verder in het teken staan van de implementatie van de aanpassingen van het belastingstelsel bij de waterschappen, waarvoor de Unie een groot aantal

ondersteunende producten beschikbaar stelt. We gaan ervan uit dat dit vernieuwde belastingstelsel in 2025 in werking treedt. Tegelijk denken we samen met het ministerie van IenW na over een toekomstbestendige bekostiging van het waterbeheer in Nederland op de langere termijn.

- **Toewerken naar klimaatneutraliteit**
We stimuleren de waterschappen om toe te werken naar klimaatneutraliteit. We werken hiervoor onder meer aan een sectorbrede visie om in 2035 als waterschappen maximaal circulair te zijn.
- **Leren uit het buitenland op het vlak van klimaatadaptatie**
In het kader van de uitrol van de nieuwe visie voor Dutch Water Authorities gaan we in 2023 aan de slag met een Europese kennisagenda. Het internationale programma van de waterschappen, de Blue Deal, gaat de tweede fase in, waarin de focus op klimaatadaptatie ligt. Tot en met 2030 is de medefinanciering door de ministeries van Buitenlandse Zaken en I&W zeker gesteld.
- **Duurzaam opdrachtgeverschap**
Met de strategie duurzaam opdrachtgeverschap helpen wij bij het streven naar klimaatneutraal en circulair werken in projecten en programma's van waterschappen met schoon en emissieloos materieel.
- **Digitale transformatie**
Samen met het Waterschapshuis, Stowa en de waterschappen werken we aan het uitwerken en uitdragen van de Vaarkaat "Digitaal op Koers", de bestuurlijke visie op de digitale transformatie bij de waterschappen. Daarnaast is er blijvend aandacht voor de informatieveiligheid, onder meer door de implementatie van de Europese NIS2/CER-richtlijn.
- **Inwerkingtreding Omgevingswet**
Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Het jaar 2024 zal daarom in het teken staan van de verdere implementatie van de Omgevingswet en het bijbehorende Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).
- **Uitwerken nieuwe koers publiekscommunicatie**
Met de waterschappen bepalen we een koers voor de gezamenlijke publiekscommunicatie volgend op de gezamenlijke publieksaanpak Waterbazen en de gezamenlijke campagne voor de waterschapsverkiezingen, zodat we het belang van het werk van de waterschappen de komende jaren vasthouden.

Financiële gevolgen en contributiestijging

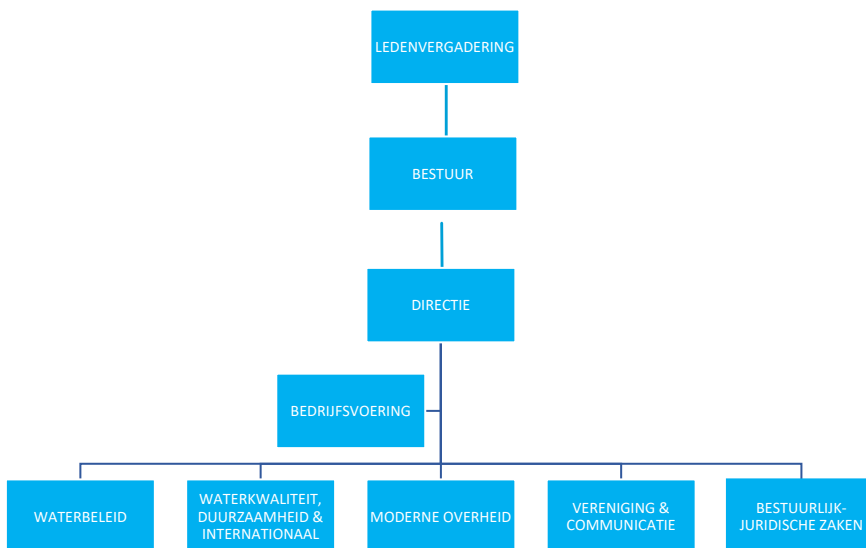
De ledenvergadering van 16 juni 2023 heeft de kaderbegroting van 2024 besproken, waarbij er een voorstel lag voor 10% contributiestijging, naast een inflatiecorrectie van 4,8%. De thema's die samenhangen met deze autonome stijging werden breed gedragen, waarbij werd gevraagd om meer onderbouwing van de gevraagde stijging. Deze onderbouwing treft u aan in deze begroting. Het betreft versterking van de formatie op de besproken thema's en het organiseren van de gezamenlijke publiekscampagne voor alle waterschappen. Ook zal jaarlijks een nieuw Waterschapscongres worden georganiseerd.

De reguliere begroting voor 2024 bedraagt daarmee ruim 13 miljoen euro.

Daarvan is ongeveer 11 miljoen euro bestemd voor de exploitatie (kapitaallasten, personeelslasten, huisvesting etc.). Met de resterende 2 miljoen euro realiseert het Uniebureau diverse onderzoeken, ondersteunt verschillende samenwerkingen en verricht overige activiteiten ten behoeve van de doelstellingen van de vereniging.

De organisatie

Het Uniebureau staat onder leiding van een directie bestaande uit een algemeen directeur en een MT met vier programmaleiders en een hoofd bedrijfsvoering. Er wordt gewerkt in vier programma's, een team Bestuurlijk- en Juridische zaken en een bureau bedrijfsvoering. De vaste formatie bestaat uit 81 fte. Daarnaast wordt gewerkt met een flexibele schil (15-20%), onder andere bestaande uit medewerkers van waterschappen en trainees.

Begroting 2024

Begroting (bedragen in €)	2024	2023
Lasten	13.931.500	12.061.700
Afschrijvingslasten	250.000	270.000
Personeelslasten	9.880.000	8.400.000
Huisvestingslasten	595.000	412.500
Kantoor Brussel	50.000	55.000
Algemene lasten	572.500	572.500
Financiële baten en lasten	-160.000	152.000
Kosten diensten en producten	210.000	163.500
Totaal exploitatielasten	11.397.500	10.025.500
Team BJZ	35.000	35.000
Programma Waterkwaliteit Duurzaamheid en Internationaal	540.000	540.000
Programma Moderne Overheid	630.000	500.000
Programma Vereniging en Communicatie	763.000	408.000
Programma Waterbeleid	229.000	229.000
Totaal programma uitgaven	2.197.000	1.712.000
Bijdragen/contributies aan derden	270.000	290.500
Directie- en bestuurskosten	67.000	33.700
Totaal overige beleidsuitgaven	337.000	324.200
Baten	13.931.500	12.061.700
Contributies	13.301.500	11.586.700
Overige opbrengsten	485.000	335.000
Opbrengsten dienstverlening: Tijdschrift Waterschap	145.000	140.000
Totaal Baten	13.931.500	12.061.700

Analyse van de balans per 31-12-2022

BALANS VOOR RESULTAATBESTEMMING

	31-12-2022	31-12-2021
Materiële vaste activa	9.594.381	9.880.023
Gebouwen	9.065.000	9.600.000
Inventaris	165.286	159.938
Hardware	17.984	76.285
Verbouwingen	346.111	43.800
Vlottende activa	15.680.866	16.772.371
Vorderingen	1.214.062	489.369
Overige vorderingen en overlopende activa	2.053.217	304.298
Liquide middelen	12.413.587	15.978.706
Totaal activa	25.275.248	26.652.394

	31-12-2022	31-12-2021
Eigen Vermogen	2.697.666	3.134.711
Overige reserve	450.284	326.385
Bestemmingsreserves	2.684.426	1.666.981
Exploitatiesaldo	-437.044	1.141.346
Voorzieningen	331.265	105.573
Personele verplichtingen	331.265	105.573
Langlopende schulden	4.570.083	4.810.614
Langlopende geldlening	4.570.083	4.810.614
Kortlopende schulden	17.676.233	18.601.496
Financieringsprojecten	11.585.001	11.678.862
Crediteuren	2.070.068	1.329.218
Belastingen, premies sociale verzekeringen	189.896	799.441
Overige schulden en overlopende passiva	3.831.269	4.793.976
Totaal passiva	25.275.248	26.652.394

De balans kent aan de activazijde twee grote posten: Materiële vaste activa zijnde het pand van de Unie aan de Koningskade 40 in Den Haag, en een relatief groot saldo aan liquide middelen.

Daartegenover zien we aan de passiva kant een langlopende schuld ten behoeve van de financiering van het pand, grote post kortlopende schulden, met name gericht op financieringsprojecten zoals Omgevingswet en Covid-19 metingen, en tenslotte een eigen vermogen.

Dit eigen vermogen bestaat uit een bestemmingsreserve en een overige (vrije) reserve. De bestemmingsreserve is opgebouwd uit diverse posten die zijn geormerkt voor een vooraf gedefinieerd doel.

De grootste post onder de bestemmingsreserves is de egalisatiereserve herwaardering pand ter grootte van 1,5 miljoen. Door de taxatie van het pand dient in 2022 diende een waardevermindering plaats te vinden van €398.417. Dit is ten laste geboekt van de egalisatiereserve in 2023.

Daarnaast is er een reserve van € 300.000 gevormd voor verduurzamen van het pand. Alle overige reserves zijn kleiner in omvang.

De vrije reserve van de Unie na het resultaat over het boekjaar 2022 bedraagt momenteel € 412.000. Dit is ruim onder het maximaal toegestane bedrag van € 750.000.

Toelichting op begroting per programma

Portefeuillehouders: Jeroen Haan (waterveiligheid), Erik den Hertog (waterkwantiteit), Rogier van der Sande (ruimtelijke ordening)
Programmaleider: Adriënne van der Sar

Activiteiten

In het programma Waterbeleid staan het watersysteem en de waterveiligheid centraal.

Accenten liggen op daaraan verbonden vraagstukken als droogte, wateroverlast en risico's van overstroming, en op de doorwerking in het ruimtelijk beleid, de transitie in het landelijk gebied, de verstedelijking en de woningbouwopgave.

Speerpunten 2024

- Water en bodem sturend geven we samen met onze partners verder vorm en inhoud en krijgt een stevige borging.
- Op basis van Water Bodem Sturend herijken we samen met de waterschappen en andere overheden de uitgangspunten voor toekomstgerichte, robuuste watersystemen.
- Met rijk, medeoverheden en gebiedspartners geven we in de transitie van het landelijk gebied prioriteit aan watermaatregelen die snel effect hebben op bijvoorbeeld het watervasthoudende vermogen van de bodem en daarmee een positief effect hebben op de natuur.
- Met de waterschappen en alliantiepartners verstevigen we de samenwerkingsbasis van het Hoogwaterbeschermingsprogramma,
- We streven voor waterveiligheid naar een meer integrale aansturing van beheerderstaken (beheren, beoordelen en versterken).
- We zetten ons samen met partners in voor een effectieve aanpak van invasieve exoten.

- De Gedragscode beheer en onderhoud onder de Flora en Faunawet wordt herzien. Wij zorgen daarbij voor een evenwichtige en uitvoerbare gedragscode voor de waterschappen.

In 2024 wordt voor dit programma een uitgave begroot van € 229.000, de grootte van het team is 14,6 FTE.

	2024	2023
Waterveiligheid	60.000	70.000
Toekomstbestendige watersystemen	169.000	159.000
Totaal	229.000	229.000

Toelichting

Water en bodem sturend

Water en Bodem sturend heeft een plek gekregen in het coalitieakkoord van het inmiddels demissionaire kabinet Rutte-IV. Het is zaak dat de waterschappen dit samen met de andere overheden en betrokkenen verder vorm en inhoud geven. De verdere uitwerking van de kaders voor de transitie van het landelijk gebied verdient volop de aandacht. Verder is het van belang hoe we de watertoets dwingender kunnen maken en te bezien welke instrumenten de waterschappen zelf voor water en bodem sturend kunnen inzetten. In het kader van de borging van de afspraken over Water en Bodem Sturend willen we een handreiking ontwikkelen hoe waterschappen via hun Waterschapsverordeningen voor kunnen zorgen dat de fysieke leefomgeving klimaatbestendig wordt.

Lange termijnstrategie: KNMI'23 scenario's en Kennisprogramma Zeespiegelstijging

Als waterschappen staan we voor een toekomstbestendige leefomgeving. Dat betekent ook nu al nadenken over wat een veranderend klimaat kan betekenen voor onze opgaven na 2050 en voorbij 2100. Maatregelen die we nu nemen werken lang door, ruimte wordt steeds schaarser en keuzes die we nu maken, kunnen ruimte laten voor toekomstige aanpassingen, maar ze kunnen die ook juist onmogelijk maken. Daar moeten we ons nú bewust van zijn. In 2024 willen we met de waterschappen bepalen wat er voor de lange termijn nodig is en nu beginnen met het nemen van passende besluiten. Hiertoe gaan we met de nieuwe KNMI-klimaatsscenario's aan de

slag wat op basis van deze scenario's de (water)opgaven, ruimtelijke consequenties en de risico's/calamiteiten zijn. En in de tweede fase van het Kennisprogramma Zeespiegelstijging gaan we samen met Stowa en IenW de gevolgen van zeespiegelstijging voor de regionale watersystemen en waterkeringen beter in beeld brengen. Het gaat dan onder meer om de gevolgen voor de waterveiligheid, wateroverlast, verzilting en het grondwater.

Waterveiligheid

Hoogwaterbeschermingsprogramma

Met de waterschappen en alliantiepartners verstevigen we de samenwerkingsbasis van het Hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP). Er wordt onder meer nagedacht over een nieuw financieel kader, en wat dit betekent voor de solidariteit tussen de waterschappen, en een betere governance van het programma. Hoewel het HWBP loopt tot 2050 bestaan er nu al zorgen over de voortgang en de kosten van projecten binnen dit programma. Ook in 2024 vraagt dit veel aandacht van de Unie.

Evaluatie Waterwet en subsidieregeling

Onder leiding van het ministerie van IenW werken we mee aan een evaluatie van de Waterwet, gericht op de 'doelmatigheid en bekostiging van hoogwaterbescherming' en de 'nieuwe normering primaire waterkeringen' (wetswijzigingen uit 2014 en 2017). Ook werken we in 2024 mee aan de evaluatie van de subsidieregeling HWBP. Onze inzet is om de waterveiligheid van Nederland en de bekostiging ervan wettelijk goed te blijven borgen.

Zorgplicht

Wij onderzoeken met waterschappen of er verbeteringen mogelijk zijn in de ketenbenadering van het beheren en onderhouden, het beoordelen, en het versterken van de waterkeringen. Dit gebeurt in het traject 'Zorgplicht centraal'. Dit traject wordt in 2024 afgerond met aanbevelingen voor een meer integrale aansturing van beheerderstaken, onder meer op databeheer en modelinstrumentarium.

Beverproblematiek

Graverij door bevers neemt hand over hand toe. Met het ministerie van IenW wordt gewerkt aan een landelijk beverprotocol. Met Stowa en enkele waterschappen wordt ingezet op de ontwikkeling van hoogwatervluchtplaatsen voor bevers in het rivierengebied. Met andere partners wordt via het Kenniscentrum bever door het delen van kennis en het bundelen van krachten getracht op een duurzame wijze samen te leven met de bever.

Toekomstbestendige watersystemen

Nationaal Programma Landelijk Gebied

Het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) is in het leven geroepen om de doelen op het gebied van stikstof/natuur, waterkwaliteit en klimaat in het landelijk gebied te bereiken. De transitie van het landelijk gebied is voor de Unie een groot en belangrijk dossier. De waterschappen zien water als verbindende factor die voor de benodigde versnelling kan zorgen. Naast stikstof is verdroging een van de grote oorzaken van de achteruitgang van de natuur. Het kost inzet om gewenste effecten ook in die gebiedsprocessen te laten landen. Met de waterschappen, rijk, medeoverheden en andere gebiedspartners willen we in 2024 meer prioriteit aan waterbeheermaatregelen geven, zodat we snel resultaten kunnen boeken op het gebied van natuurherstel en toekomstperspectief voor de landbouw.

Droogte en versterken grondwaterbeheer

Door de toenemende droogte en weersextremen en de toename van het grondwatergebruik wordt het steeds belangrijker om als waterbeheerders goed zicht te hebben op wat de grondwatervoorraad is en hoeveel er wordt onttrokken. Met de waterschappen gaan we meldingsplicht in Waterschapsverordeningen verder verkennen. Daarbij is het belangrijk hoe vraag naar en aanbod van water ‘in balans’ krijgen met een brede blik: naast onttrekkingen zijn infiltratie, sponswerking, toevoer ook van belang. Ook willen we als vervolg op de Visie op Grondwater in 2024 een verkenning uitvoeren naar de praktijk, door knelpunten en oplossingsrichtingen voor de organisatie van en samenwerking in het grondwaterbeheer in kaart te brengen. Net als in voorgaande jaren staat er ook in 2024 een crisisteam paraat om in de zomer te participeren in mogelijke crisisactiviteiten rond de droogte.

Risicobenadering Wateroverlast

In lijn met de adviezen van de Beleidstafel Wateroverlast en Hoogwater werken we samen met Stowa en de provincies aan de uitwerking van een meer risicogerichte benadering van wateroverlast. In 2024 willen we op basis van de uitgevoerde pilots en verkenningen een handreiking opstellen waarin de methodiek voor een risicobenadering wordt uitgewerkt.

Gezonde bodem

In het kader van het nationaal programma Bodem en Ondergrond willen we in 2024 met de waterschappen een visie op bodem ontwikkelen. Ook zullen we een position paper opstellen voor de EU-Richtlijn bodemmonitoring en willen we samen met het rijk en medeoverheden zorgen voor een uitvoerbare en uitlegbare richtlijn.

Invasieve soorten

De Unie werkt in 2024 onverminderd aan het bereiken van de gestelde doelen voor het terugdringen van de muskus- en beverratpopulatie en werkt aan de onderlinge samenwerking en de organisatie van de muskusrattenbestrijding.

De groeiende populatie rivierkreeften vormt een toenemend probleem bij het realiseren van de ecologische doelstellingen van de KRW. Wij zetten in op een effectieve aanpak van het probleem in nauwe samenwerking met LNV en I&W.

Natuur

De Gedragscode beheer en onderhoud (Wet natuurbescherming) wordt medio 2024 herzien. De Unie zet zich in voor een evenwichtige en uitvoerbare gedragscode.

Wij zijn partner van het Deltaplan Biodiversiteitsherstel dat tot doel heeft biodiversiteitsherstel in Nederland te realiseren. Begin 2024 wordt een geactualiseerd raamwerk gepresenteerd voor het opzetten van monitoring van biodiversiteit met medewerking van Stowa. Daarna kunnen waterschappen zelf aan de slag met monitoring. Ook leggen wij vanuit het waterbeheer de verbinding met het Programma Natuur/agenda natuurinclusief (NOVI) en het programma Gezonde en groene leefomgeving (NOVI), ter versterking van de gezamenlijke ambities.

Programma Vereniging en Communicatie

Portefeuillehouder: Rogier van der Sande (vereniging en communicatie), Luzette Kroon (educatie)

Programmaleider: Willem Wensink

Activiteiten

Het programma Vereniging en Communicatie heeft als focus het strategisch positioneren van (het werk van) de waterschappen in politiek-bestuurlijk Den Haag en het bevorderen van de strategische discussie binnen de vereniging. Daarnaast willen we dat inwoners van Nederland beseffen dat veilig en schoon en voldoende water niet vanzelfsprekend is en dat het waterschapswerk daarvoor essentieel is.

Speerpunten 2024

- In de aanloop naar de Tweede Kamerverkiezingen (november 2023) en de formatie hebben we helder gemaakt over welke (water)opgaven op nationaal niveau afspraken moeten worden gemaakt. Ook maken we richting de verkiezingen voor het Europees Parlement (juni 2024) inzichtelijk welke waterthema's in Europees perspectief actueel en urgent zijn.
- We zetten ons in voor een vitale vereniging en bevorderen de strategische discussie binnen de vereniging.
- We voeren na de besluitvorming in de ledenvergadering over de adviezen van de commissie Toekomstbestendige vereniging de genomen besluiten uit.
- We actualiseren onze gezamenlijke communicatiestrategie.
- We positioneren het belang van water en het werk van de waterschappen bij publiek en stakeholders.
- We geven samen met de waterschappen vorm en inhoud aan het besluit van de ledenvergadering de krachten te bundelen rond gezamenlijke publiekscommunicatie.
- We innoveren en ontwikkelen onze communicatiemiddelen door, waarbij we een nieuwe weg inslaan met ons tijdschrift 'Het Waterschap'.

- We gaan meer impact genereren via social media en meer monitoren op effect.
- We stimuleren educatieactiviteiten bij de waterschappen.
- We gaan een jaarlijks Waterschapscongres organiseren.

In 2024 wordt voor dit programma een uitgave begroot van € 763.000, de grootte van het team is 13,9 FTE.

	2024	2023
Tijdschrift 'Het Waterschap'	145.000	140.000
Educatie	25.000	25.000
Digitale media	23.000	23.000
Bestuurdersdagen	190.000	140.000
Lobby en Communicatie	380.000	80.000
Totaal	763.000	408.000

Toelichting

Inzet Tweede Kamerverkiezingen en formatie

Op 22 november 2023 vinden er Tweede Kamerverkiezingen plaats. In aanloop naar de daarop volgende formatie zorgt de Unie samen met de waterschappen voor een heldere inzet richting een nieuwe kabinet. We maken duidelijk over welke (water)opgaven afspraken moeten worden gemaakt in het coalitieakkoord.

Daarnaast onderzoeken we op basis van onze inzet samen met VNG en IPO of we opnieuw een gezamenlijk aanbod kunnen doen aan het nieuwe kabinet. Ook werken we met Vewin aan een gezamenlijke inzet voor de formatie.

Vitale vereniging en visie- en strategievorming

In 2020 heeft het Uniebestuur de koers bepaald voor de komende periode. De ambities zijn neergelegd in het koersdocument Waterkracht en zijn doorvertaald in verschillende acties. De voortgang en inhoud daarvan wordt door het programma Vereniging en Communicatie bewaakt, geëvalueerd en waar nodig geactualiseerd. Er worden onder meer (online) discussie- en debatmomenten, zoals de strategische

dijkgravensessies en de Steenwegsessies, georganiseerd om de strategische discussie binnen de vereniging te bevorderen.

Waterschapscongres

Daarnaast zal er in 2024 het eerste waterschapscongres worden georganiseerd. Het Uniebestuur vindt het belangrijk dat bestuurders van waterschappen elkaar kennen en weten welke onderwerpen landelijk actueel zijn en welke positie ingenomen moet worden. Bedoeling is dat het waterschapscongres op een centrale plaats in Nederland plaatsvindt en dat algemeen bestuursleden, dagelijks bestuursleden, voorzitters en directeuren elkaar rondom een actueel thema treffen, samen met mensen uit het voor ons relevante netwerk.

Waterinnovatiefestival/-prijs

Vereniging en Communicatie organiseert in 2024 het Waterinnovatiefestival en het uitreiken van de Waterinnovatieprijs 2024. Het budget voor de prijs stond aanvankelijk op de WDI-begroting, maar is nu gefinancierd uit de evenementen-pot van Vereniging en Communicatie.

Roadshow langs waterschappen

Naast dat bestuurders van waterschappen elkaar treffen, vindt het Uniebestuur het ook belangrijk te weten wat er bij individuele waterschappen speelt. En dat bestuurders van waterschappen een goed beeld hebben van de Unie en het Uniewerk. Om die reden is het Uniebestuur in 2023 gestart met een roadshow langs alle waterschappen. In 2024 zal die een vervolg krijgen. Het Uniebestuur denkt na hoe dit goede gesprek tussen waterschap en Uniebestuur meer structureel vorm te geven.

Visie- en strategievorming

Belangrijk speerpunt van het Uniebestuur is het meer permanent vormgeven van visie- en strategievorming binnen de vereniging. In 2024 zal dat - in vervolg op het strategietraject, dat met hulp van de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur in 2022 en 2023, is gehouden - verder worden uitgewerkt, onder andere in de vorm van inhoudelijke strategische verkenningen.

In 2023 kwam de door het Uniebestuur ingestelde commissie Toekomstbestendige vereniging (commissie-De Ridder) met haar advies. In het najaar van 2023 vond besluitvorming plaats in de ledenvergadering over de aanbevelingen van deze commissie. Over een groot deel van de aanbevelingen kon op korte termijn besloten worden. Deze aanbevelingen zullen in 2024 binnen de vereniging worden nader worden uitgewerkt en geïmplementeerd. Een klein deel van de aanbevelingen vergt nadere bespreking en uitwerking. Voor deze aanbevelingen zal het Uniebestuur in 2024 dan ook met nadere voorstellen komen.

Positioneren van (het werk van) de waterschappen

Ook in 2024 willen we het werk van de waterschappen over het voetlicht brengen door proactief persbeleid en de reguliere belangenbehartiging richting verschillende stakeholders in het Haagse en in Brussel.

Op diverse thema's wordt hiervoor intensief samengewerkt met het Rijk, de VNG, het IPO en andere organisaties, zoals de VEWIN. Het Bestuursdiner wordt in dit verband georganiseerd. Verder zijn Unie en VEWIN in 2022 gestart met het organiseren van zogenoemde Waterpoorten. In Nieuwspoort gaan we met Kamerleden en anderen het gesprek aan over actuele en urgente thema's. Ook in 2024 organiseren we weer Waterpoorten.

Vergroten van waterbewustzijn en het werk van de waterschappen

Gezamenlijke publiekscommunicatie

In 2022 hebben de 21 waterschappen samen met de Unie nagedacht over een vervolg van de gezamenlijke publieksaanpak Waterbazen. In 2023 heeft nadere koersbepaling plaatsgevonden en heeft de ledenvergadering besloten gezamenlijke publiekscommunicatie meer permanent vorm en inhoud te willen geven. In 2024 zal dit besluit concreet uitgewerkt worden met de waterschappen in een gezamenlijke publieksaanpak. Hiervoor is de Uniebegroting (post Lobby en Communicatie) opgehoogd met 300.000 euro per jaar.

Actualiseren gezamenlijke communicatiestrategie

Samenhangend hiermee zal samen met de waterschappen de huidige communicatiestrategie (2020-2023) geactualiseerd worden.

Doorontwikkelen en innoveren van communicatie-instrumenten en evenementen

In lijn met het communicatiebeleid van de Unie wordt ingezet op een goede mix van communicatiemiddelen. Denk o.a. aan:

- Een digitale nieuwsbrief, meerdere keren per week, voor een brede doelgroep (waterschappen, politiek- en bestuurlijk netwerk, geïnteresseerden);
- Verenigingsevenementen, zoals het Waterschapscongres, de strategische Tweedaagse en Steenwegsessies (debatavonden over actuele thema's);
- Lobbyevenementen, zoals het Bestuursdiner en Waterpoort;
- Inhoudelijke evenementen, zoals het Waterinnovatiefestival;
- Extra inzet op digitale en (audio)visuele communicatie, via kanalen als unievandewaterschappen.nl, waterschappen.nl en op social media;

- Extra inzet op monitoring van onze omgeving, van media-exposure en het effect van onze (online) communicatie.

Magazine Het Waterschap

Vier keer per jaar valt het magazine 'Het Waterschap' geprint of digitaal op de mat van de abonnees. In 2023 heeft de Unie een aanbesteding afgerond voor een nieuwe, eigentijdse vorm van het blad. We willen Het Waterschap nadrukkelijker positioneren als het verenigingsblad. Daarnaast willen we meer inzetten op het online ontsluiten van de artikelen in het blad en de verbinding met onze andere communicatiemiddelen. Op die manier willen we de communicatiepotentie van de artikelen in het blad beter benutten.

Stimuleren van educatieactiviteiten

Om jongeren bewust te maken van het belang van waterbeheer en de waterschappen werkt de Unie samen met partners in het onderwijs, zoals de vakorganisaties van aardrijkskunde- en biologiedocenten. Naast water(bewustzijn) in curricula ontwikkelt de Unie samen met de waterschappen concrete tools, zoals bijvoorbeeld lesmateriaal. Met ProDemos heeft de Unie een game over de waterschapsdemocratie ontwikkeld, die in 2023 is geactualiseerd. Deze wordt in 2024 breed worden aangeboden.

Daarnaast ondersteunt de Unie het Jeugdwaterschap in hun contacten met jongeren, via het geven van gastlessen en de inzet van social media. Een flink aantal waterschappen werkt met jeugdwaterschappers. Er zijn ook waterschappen die een jongerenpanel in het leven hebben geroepen. In 2024 zal bekeken worden hoe de Unie deze vormen adequaat kan ondersteunen.

Team Jurische zaken

Portefeuillehouders: Rogier van der Sande (Omgevingswet) en Vincent Lokin (Omgevingswet/DSO en overkoepelende juridische zaken)

Programmaleider: Willem Wensink

Activiteiten

Het Team Bestuurlijk Juridische Zaken beïnvloedt Europees en landelijk beleid op de relevante dossiers en ondersteunt de waterschappen bij de implementatie van nieuw beleid en regelgeving. Voor dit programma ligt de focus op wet- en regelgeving.

Speerpunten 2024

- Wijzigingen van de Waterschapswet en de Kieswet;
- Inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2024;
- Juridische verankering van het principe water en bodem sturend voor ruimtelijke planprocessen en het watersysteembeheer;
- De totstandkoming en implementatie van wet- en regelgeving voor digitalisering en digitale transformatie;
- Juridische ondersteuning van de andere programma's van de Unie, bijvoorbeeld op het gebied van waterkwaliteit/Kaderrichtlijn Water.

In 2024 wordt voor dit onderdeel een uitgave begroot van € 35.000. De grootte van het team is 3,9 FTE.

	2024	2023
Wet- en regelgeving	35.000	35.000

Toelichting

Team Bestuurlijk Juridische Zaken (BJZ) richt zich op de belangenbehartiging bij de totstandkoming van voor de waterschappen relevante wet- en regelgeving. Daarvoor

is afstemming en samenwerking met beleidsmedewerkers binnen de Unie en met juristen van de waterschappen van cruciaal belang. Dat geldt zowel aan de 'voorkant' van wetgevingstrajecten als daarna. Ten behoeve van een goede implementatie van wet- en regelgeving worden door de Unie modellen, richtlijnen en handreikingen opgesteld. Hierbij worden beleidsmedewerkers en juristen van de waterschappen, waar nodig, betrokken. Daarnaast is team BJZ voor de waterschappen een juridische vraagbaak.

Ten behoeve van verdere kennisdeling en -uitwisseling organiseert team BJZ ieder jaar een aantal bestuurlijk-juridische netwerkdagen en fiscalistendagen voor waterschappers.

Inwerkingtreding Omgevingswet

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Deze stelselherziening is al geruime tijd in zicht en waterschappen hebben zich hier grondig op voorbereid. Toch zullen na inwerkingtreding na verwachting de nodige juridische vragen aan het licht komen die van antwoorden voorzien moeten worden. Samen met het Informatiepunt Leefomgeving proberen we deze vraagstukken van een antwoord te voorzien.

Daarnaast zal de omgevingswetgeving verder doorontwikkeld worden. Dat geldt met name voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Vanuit de Unie zal hierbij intensief worden meegedacht en meegewerkt. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet komt er voor de Unie een extra structurele taak bij met het verder op orde houden van de Omgevingswet en het bijbehorende DSO.

Overige speerpunten

Voor 2024 richt Team BJZ zich verder op de volgende dossiers:

- Wijzigingen Waterschapswet en de Kieswet naar aanleiding van de waterschapsverkiezingen van 2023;
- Implementatie van diverse handreikingen, zoals de handreiking waterschapsverordening, waterbeheerprogramma en participatie;
- Juridische verankering van het principe water en bodem sturend bij ruimtelijke planprocessen en het watersysteembeheer;
- Diverse Europese richtlijnen en verordeningen, zoals de bodemrichtlijn;
- Totstandkoming en implementatie wet- en regelgeving digitalisering en digitale transformatie.

Programma Moderne Overheid

Portefeuillehouders: Vincent Lokin (digitale overheid en transformatie, duurzaam opdrachtgeverschap, samenwerken met de markt, financiën, Omgevingswet en belastingen) en Rogier van der Sande (crisisbeheersing en rechtspositie bestuurders)
Programmaleider: Marianne Krug

Activiteiten

Het programma Moderne Overheid beïnvloedt Europees en landelijk beleid op het terrein van financiën, fiscale zaken, digitalisering, duurzaam opdrachtgeverschap, crisis en het zijn van een transparante overheid.

Speerpunten 2024

- **Het aanpassen van het belastingstelsel**
Wij zetten ons in voor het oplossen van de urgente knelpunten uit het belastingstelsel met nieuwe wetgeving, het implementeren van deze wetgeving en denken samen met het ministerie van IenW na over een toekomstbestendige bekostiging van het waterbeheer in Nederland.
- **Duurzaam opdrachtgeverschap**
Met de strategie duurzaam opdrachtgeverschap werken we aan en ondersteunen we de ambitie om klimaatneutraal en circulair te werken in projecten en programma's van waterschappen.
- **Digitale transformatie**
Samen met het Waterschapshuis, Stowa en de waterschappen werken we aan het uitwerken en uitdragen van de Vaarkaat "Digitaal op Koers", de bestuurlijke visie op de digitale transformatie bij de waterschappen. Ook is er blijvend aandacht voor informatieveiligheid.

In 2024 worden voor dit programma uitgaven van €630.000,- begroot, de grootte van het team is 14,9 FTE.

	2024	2023
Financiën (incl. belastingstelsel)	90.000	90.000
Bedrijfsvergelijkingen	260.000	260.000
Duurzaam opdrachtgeverschap	80.000	80.000
Crisisbeheersing	25.000	25.000
Digitalisering en digitale transformatie	150.000	20.000
Fiscale wetgeving en beleid	25.000	25.000
Totaal	630.000	500.000

Toelichting

Een nieuw belastingstelsel

In december 2020 hebben de waterschappen voorstellen gedaan voor het aanpassen van het belastingstelsel van de waterschappen en aangedrongen op een snelle behandeling in de Tweede Kamer. Deze behandeling in de Tweede Kamer is in september 2023 gestart. Bij een voortvarende behandeling in de Tweede en Eerste Kamer is 2024 het jaar van de implementatie door de waterschappen. Hiertoe stelt de Unie een groot aantal ondersteunende instrumenten beschikbaar. In 2024 wordt ook verder gewerkt met het ministerie van IenW aan de toekomstbestendige bekostiging van het waterbeheer en het wendbaarder maken van het belastingstelsel van de waterschappen op langere termijn, zodat het belastingstelsel blijvend aansluit bij de veranderende omgeving en de wensen die daaruit voortvloeien.

Waterschappen als duurzame, publieke opdrachtgever

In 2024 richten wij ons in het kader van afspraken in het Klimaatakkoord, het Grondstoffenakkoord en andere duurzaamheidsafspraken zoals het Convenant Schoon en Emissieloos Bouwen op het versterken van de rol van waterschappen als duurzame opdrachtgevers door:

1. Het ontwikkelen van het duurzaam opdrachtgeverschap binnen waterschappen door het ondersteunen van de waterschappen bij het implementeren van de gezamenlijke strategie Duurzaam Opdrachtgeverschap Waterschappen (DOW) middels het samen met de waterschappen opgestelde ondersteuningsprogramma.
2. Het ondersteunen van de waterschappen bij het implementeren van de afspraken die zijn gemaakt rondom het schoon en emissieloos bouwen van klimaatneutrale en circulaire infra.
3. Het verder verbeteren van de samenwerking in de waterschapsmarkt bij het realiseren van de maatschappelijke opgaven van de waterschappen.

Digitalisering en digitale transformatie

In 2024 ligt onze focus op het uitwerken en uitdragen van de Vaarkaat (visie op digitale transformatie). Hierbij richten we ons op het uitwerken van de vijf hoofdthema's uit de Vaarkaat:

- getransformeerd waterschap (zoals digitaal leiderschap);
- de meerwaarde van data (zoals data, Artificial Intelligence en ethiek);
- betrouwbaar waterschap (zoals informatieveiligheid en privacy);
- uniforme sector (zoals wet- en regelgeving);
- toekomstbestendige sector (zoals informatiehuishouding).

Om de Vaarkaat verder uit te werken en uit te dragen zal onder meer een roadshow en diverse ondersteunende producten worden ontwikkeld.

Daarnaast moet er diverse wet- en regelgeving in 2024 geïmplementeerd worden, zoals onder andere de Wet Digitale Overheid, de NIS2 en de CER. Voor al deze zaken is in 2024 extra budget vereist.

Financiën van de waterschappen

Om hun taken goed te kunnen uitvoeren hebben de waterschappen voldoende financiële ruimte nodig. Hiervoor is belangrijk dat de waterschappen niet worden belemmerd door financiële en fiscale regelgeving. In 2024 zetten wij samen met IPO en VNG ons hiervoor in, waarbij ook sprake kan zijn van veranderingen in het belastinggebied van provincies en gemeenten. Andere speerpunten in 2024 zijn de invoering van de nieuwe verslaggevingsregels voor waterschappen, en de ondersteuning van de waterschappen bij de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording.

Voor een goede uitvoering van de waterschaptaken is een gezonde financiële positie evident. De financiële positie van de waterschappen heeft zich in de afgelopen jaren

gemiddeld goed ontwikkeld. De combinatie van de kostenstijgingen en oplopende rente die zich sinds 2022 voordoen en de nog steeds groeiende opgaven vragen wel om extra alertheid met betrekking tot de financiële positie. Voor de Unie is dit aanleiding om het ambtelijke en bestuurlijke gesprek met de waterschappen over hun financiële positie in 2024 te intensiveren.

Rechtspositie bestuurders

Wij vervullen een faciliterende en ondersteunende rol richting de belangenverenigingen van bestuurders van waterschappen: de vereniging van voorzitters van de waterschappen (KWW), de vereniging van DB-leden van waterschappen (VBDW) en de vereniging van AB-leden van waterschappen (VWB). Daarnaast ondersteunen we deze belangenverenigingen op het gebied van de rechtspositie en pensioenen van waterschapsbestuurders.

Bedrijfsvergelijkingen

We voeren elk jaar bedrijfsvergelijkingen uit met alle waterschappen, om verbetermogelijkheden in kaart te brengen en van elkaar te leren en om de omgeving over het werk en de prestaties van de waterschappen te informeren. Naast de uitvoering van de jaarlijkse Waterschapsspiegeluitvraag en het continue verbetertraject van de WAVES-databank, wordt in 2024 de verdiepende vergelijking waterveiligheid uitgevoerd.

In 2024 komt de tweejaarlijkse rapportage Waterschapsspiegel uit, alsmede de rapportage van de verdiepende bedrijfsvergelijking watersysteembeheer. Ook worden er in 2024 leerbijeenkomsten voor de waterschappen georganiseerd. In 2024 worden de bedrijfsvergelijkingen 'slimmer' gemaakt door een aansluiting met bestaande databanken te maken. Ook wordt de bruikbaarheid van de gegevens uit de bedrijfsvergelijkingen verder verbeterd door samen met de waterschappen te werken aan een scherpere duiding.

In 2024 willen we de resultaten van de bedrijfsvergelijkingen nog meer inzetten als basis voor het goede gesprek binnen en tussen de waterschappen. De bedrijfsvergelijkingen vormen hiernaast een belangrijke basis voor de bijdrage van de waterschappen aan verschillende jaarlijkse verantwoordingsrapportages, zoals De Staat van Ons Water die de minister van IenW mede namens alle waterpartners in mei aan de Tweede Kamer aanbiedt.

Crisisbeheersing

In 2024 geven we uitvoering aan de visie crisisbeheersing 2030, en werken wij o.a. via de activiteiten van de stuurgroep management watercrises en overstromingen (SMWO) verder aan het verbeteren en regisseren van de samenwerking tussen landelijke crisispartners en de individuele waterschappen.

Ook faciliteren we de gecoördineerde besluitvorming en ondersteunen wij bij gezamenlijk optreden van de waterschappen tijdens crises. In 2024 worden hiervoor onder meer de crisisorganisatie van de Unie, en de samenwerking met RWS, het KNMI en Defensie in het WaterManagement Centrum Nederland (WMCN) versterkt. In 2024 wordt ook de landelijke voorziening overstromingsinformatie definitief opgeleverd aan de waterschappen, RWS, IenW en provincies. Verder zijn we actief betrokken bij het vervolgtraject van de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's en de evaluatie van de Wet meteorologie en seismologie.

Ook laten we onderzoek doen naar het toekomstbestendig versterken van de rol van waterschappen in crisisbeheersing en participeren we in crisisoefeningen van waterschappen en andere netwerkpartners.

Fiscale wetgeving en beleid

Wij organiseren in 2024 minimaal twee keer een landelijk overleg belastingen voor alle waterschappen om kenniswisseling te bevorderen en alle waterschappen te informeren over de laatste stand van zaken rondom fiscale wetgeving en beleid. In 2024 wordt fiscale kennis ingezet in het traject van de aanpassing van het belastingstelsel. In aanloop naar de inwerkingtreding van het nieuwe belastingstelsel wordt aanpassing van de model belastingverordeningen voorbereid. Ook wordt gelobbyd rondom nieuwe en bestaande wet- en regelgeving en voor een lagere financiële bijdrage van de waterschappen aan de uitvoering van de Wet Waardering Onroerende Zaken (WOZ).

Programma Waterkwaliteit, Duurzaamheid en Internationaal

Portefeuillehouders: Sander Mager (waterkwaliteit, circulaire economie en waterketen), Erik den Hertog (klimaat en energie), Luzette Kroon (internationaal en innovatie)

Programmaleider: Mark van der Werf

Activiteiten

Het programma Waterkwaliteit, Duurzaamheid en Internationaal (WDI) staat voor schoner, beter en duurzamer waterbeheer.

We helpen waterschappen hun doelen te realiseren. We doen dit door:

- Het signaleren en beïnvloeden van beleid in Nederland en Europa;
- De leden te faciliteren door o.a. belemmeringen voor ze weg te nemen of coalities te sluiten;
- Te communiceren en etaleren over onze voortgang en innovaties;
- De leden te prikkelen en in te zetten op koplopers (in de schijnwerpers);
- We zijn actief met (internationale)kennisuitwisselingen en de coördinatie van het werk van de waterschappen in het buitenland.

Speerpunten 2024

- Wij zetten in op het versneld verbeteren van de waterkwaliteit, o.a. door te pleiten voor een effectieve bronaanpak en zetten het behalen van de Kaderrichtlijn Water-doelen hoog op de agenda. We grijpen initiatieven (NPLG, tussentijdse evaluatie KRW en Impuls KRW) aan om doelen te bereiken.
- De waterschappen investeren om als collectief energieneutraal te zijn en wij stimuleren de waterschappen om toe te werken naar klimaatneutraliteit in 2035. Wij gaan aan de slag met de uitwerking van onze visie “op weg naar klimaatneutraliteit”.
- Wij zorgen dat waterschappen nu inzetten op een circulaire economie om ons waterbeheer ook in de toekomst volhoudbaar en betaalbaar te houden. We geven uitvoering aan de visie: ‘het verhaal van circulaire waterschappen’.

- Wij motiveren waterschappen internationaal samen te werken aan oplossingen voor uitdagingen in het waterbeheer van nu en morgen. We geven uitvoering aan de visie van Dutch Water Authorities waarin leren uit het buitenland, invloed op Europa en de uitvoering van de Blue Deal belangrijke pijlers zijn.

In 2024 worden voor dit programma uitgaven begroot van €540.000,- en een aantal fte van 20,5.

	2024	2023
Internationaal	80.000	115.000
Innovatie	65.000	70.000
Duurzaamheid - Energie en klimaat	100.000	140.000
Circulair	90.000	90.000
Waterkwaliteit	100.000	70.000
Waterketen	100.000	50.000
Programma zaken	5.000	5.000
Totaal	540.000	540.000

Toelichting

Internationaal

Dutch Water Authorities

In 2022 is de visie voor Dutch Water Authorities vastgesteld, de netwerkorganisatie van de 21 waterschappen voor hun internationale werk. Het jaar 2024 zal in het teken staan van de verdere uitvoering van deze visie. Wij willen internationaal samenwerken aan oplossingen voor uitdagingen in het waterbeheer, ook in Nederland. Daarmee streven we ernaar dat het internationale werk van de waterschappen professioneler wordt, nog meer impact heeft en gezien wordt als onderdeel van de reguliere werkzaamheden van de waterschappen in het vinden van oplossingen voor de eigen wateropgave. Dit willen we bereiken door:

- Laten zien dat Nederlands waterbeheer baat heeft bij internationaal samenwerken door al bestaande samenwerkingen zichtbaarder te maken, en een sterkere focus te leggen op leren uit het buitenland welke is gebaseerd op een gedragen internationale/Europese kennisagenda. Om deze agenda vorm te geven en goed te laten landen wordt extra capaciteit ingezet.
- Inzet op meer structurele communicatie over de volle breedte van het buitenlandwerk. Dus naast aandacht voor de Blue Deal, ook aandacht voor andere type samenwerkingen en netwerken. Dit zorgt voor een vergroting van het draagvlak van ons internationale werk.
- Internationaal werken in te zetten als HRM-instrument. Internationale samenwerking draagt bij aan aantrekkelijk en inspirerend werkgeverschap van de waterschappen.

De Blue Deal

Het grootste internationale programma van de waterschappen is de Blue Deal. Hierin werken de 21 waterschappen samen met het ministerie van IenW en het ministerie van Buitenlandse Zaken aan het doel om 20 miljoen mensen te voorzien van veiliger, voldoende en schoner oppervlaktewater in 2030. Het Uniebureau is de penvoerder van het Blue Deal-programma en is manager van het partnerschap met Roemenië.

Europa

Wij oefenen invloed uit op Europese wetgeving en beleidsprocessen. Hiervoor hebben we samen met de Vewin een lobbybureau in Brussel. Bureau Brussel benadert parlementsleden, de Europese Commissie en haar ambtenaren en maakt gebruik van een aantal Europese koepelorganisaties waar ze een spilfunctie in vervuld.

Europese samenwerking en kennisuitwisseling is ook een speerpunt in de visie van Dutch Water Authorities. In 2024 vormt de gezamenlijke internationale en Europese kennisagenda de basis om zo concreter invulling te geven aan het uitwisselen van kennis en ervaring, bijvoorbeeld op het gebied van klimaatadaptatie en circulariteit.

Sustainable Development Goals (SDG)

In 2024 verkennen wij of de Unie in samenwerking met Vewin de nationale alliantie-coördinatorschap voor SDG6 (clean water and sanitation) op zich wil nemen. Dit coördinatorschap is erop gericht om inzichtelijk te maken wat Nederland zelf doet om de SDG6-doelen te halen.

Innovatie

Wij willen de positie van de waterschappen versterken door in het internationale en nationale speelveld te laten zien dat dat ze een innovatieve, duurzame overheden zijn. De Unie neemt een ambassadeursrol aan en haalt belemmeringen of kansen bij

waterschappen en derden (markt en kennisinstellingen) op en agendeert die waar mogelijk. Wij maken bespreekbaar welke randvoorwaarden nodig zijn om nog innovatiever te kunnen worden. Voor 2024 ligt de focus op:

- Via de samenwerking met het Waterschapshuis en de STOWA ervoor zorgen dat innovaties worden gedeeld en versneld op het platform Winnovatie.
- Met de waterschappen werken aan langetermijndenken en toekomstscenario's.
- Belemmeringen voor innovatie ophalen bij de waterschappen, deze agenderen op de juiste plekken en zorgen dat ze worden opgelost.
- De mogelijkheden van externe financieringen op de agenda zetten.

Duurzaamheid

De waterschappen hebben er veel belang bij dat klimaatverandering bij de bron wordt aangepakt en dat er geen schadelijke stoffen in het water en CO2 in atmosfeer terecht komen. Vandaar dat de waterschappen aan de slag zijn met de strategische visie 'Op weg naar klimaatneutraliteit' en de visie 'Het verhaal van circulaire waterschappen'.

De Unie stimuleert die verduurzaming bij de waterschappen door bijvoorbeeld manieren te agenderen om beter en meer biogas te produceren, minder broeikasgassen uit te stoten en om circulair te werken. Wij halen collectieve kansen en belemmeringen op en agenderen die bij partijen die ze kunnen oppakken en of oplossen, zodat waterschappen een stap voorwaarts kunnen zetten in hun verduurzaming.

Klimaat en Energie

Uitvoeren van de visie 'Waterschappen op weg naar klimaatneutraliteit', klimaatneutraal in 2035. Voor 2024 ligt de focus op:

- We gaan ondersteuningsprogramma's opzetten met een bijdrage van het Rijk (via een strategisch partnerschap met het ministerie van EZK);
- We maken inzichtelijk wat onze CO2-voetafdruk is via onder meer de Klimaatmonitor Waterschappen;
- We maken een ondersteuningsprogramma voor lachgasreductie op de zuivering en het vergroten van de groengas - en biogasproductie in samenwerking met de Vereniging voor Zuiveringsbeheerders (VVzB);
- We maken een ondersteuningsprogramma methaanreductie voor en door de waterschappen;
- We gaan aan de slag met waterstofproductie op zuiveringen;
- Wij agenderen energie besparen bij de leden. Er komt een versnellingsprogramma Aquathermie i.s.m. de Energie- en Grondstoffenfabriek met als doel de opschaling van aquathermie te

stimuleren, zodat aquathermie als volwassen bron wordt meegenomen in de energiemix.

- Wij verkennen met de partners de mogelijke rol die waterschappen kunnen spelen bij het verhelpen van de netcongesties;
- Faciliteren van kennisuitwisseling via o.a. de Energie- en Klimaatdagen en nieuwsbrieven.

Circulair

Circulair werken is voor waterschapwerk noodzakelijk om ons waterbeheer ook in de toekomst volhoudbaar en betaalbaar te houden. Door in te zetten op een circulaire economie verminderen we ons grondstoffengebruik. Hierdoor maken we ons minder afhankelijk van internationale schaarste en grondstofprijzen en langere leveringstijden.

Daarnaast levert circulaire economie een belangrijke bijdrage aan andere landelijke opgaven zoals het klimaatbeleid en vermindering van milieuverontreiniging.

Waterschappen streven naar een volledige circulaire economie in 2050, aansluitend bij het landelijke beleid en de afspraken in het Grondstoffenakkoord. Als tussenstap streven we naar 50% minder gebruik van primaire abiotische grondstoffen in 2030.

Voor 2024 ligt de focus op:

- Zorgen dat circulariteit zich ontwikkelt van experimenteel naar onderdeel van het reguliere werk;
- Uitvoeren van de visie 'circulaire waterschappen', met zijn 5 ontwikkellijnen.
 1. Duurzaam opdrachtgeverschap.
 2. Circulair assetmanagement (ook onderdeel van KCAO) en grondstof analyses.
 3. Terugwinnen van energie en grondstoffen via EFGF.
 4. Verandering van systeem en gedrag (transitie-management).
 5. Samenwerking in de regio en met het Rijk.
- Inzichtelijker maken van voortgang onder meer via de Klimaatmonitor Waterschappen.

Waterkwaliteit

Nederland verdient schoon en gezond water. Wij ondersteunen de waterschappen in het uitvoeren van hun waterkwaliteitstaken en bij het bereiken van de waterkwaliteitsdoelen. We delen goede voorbeelden, werken samen met derde, willen vooroplopen en stimuleren kennisdeling. In 2024 ligt de focus op:

- Het stimuleren van de waterschappen om te zorgen dat de doelen uit de Kaderrichtlijn Water (KRW) zoveel mogelijk gehaald gaan worden door het

uitvoeren van eigen maatregelen en een rol te pakken om anderen te stimuleren om hier actiever in te participeren. We gebruiken hier o.a. het proces “evaluatie KRW 2024” en “Impuls KRW” om bij te sturen;

- Inzicht verschaffen in de juridische verantwoordelijkheid van waterschappen op het gebied van waterkwaliteitsbeheer;
- Ontwikkelen van een narratief over het wel of niet behalen van de KRW-doelen, een collectieve communicatie boodschap;
- Gifvrij 2050. Lobby voor een ‘zero pollution’-aanpak, zowel in nationaal als Europees verband. Wij zetten ons in voor het voorkomen van vervuiling en voor een strengere aanpak van vervuilers (bijvoorbeeld op het gebied van zeer zorgwekkende stoffen). Een uitgewerkte visie op Bronaanpak en een strategie stoffenbeleid zijn hiervoor speerpunten;
- Nagenoeg geen agrarische emissies in oppervlaktewater. Zorgen dat waterbeleid en landbouwbeleid goed verbonden zijn en dat nieuwe wetgeving op het gebied van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen, bijdraagt aan de verbetering van de waterkwaliteit;
- Borgen dat de transitie van de landbouw hand in hand gaat met het verbeteren van de waterkwaliteit o.a. door het ten volle benutten van de kansen die het Nationaal Programma Landelijk Gebied biedt;
- Ondersteunen van de waterschappen bij de uitvoering van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer;
- Waterzuiveringen duurzaam en circulair. We doen een impactanalyse op de herziende richtlijn stedelijk afvalwater voor onze 315 RWZI's;
- Werken aan loodvrij vissen en visvrije zones. Zorgen voor duidelijkheid omtrent verantwoordelijkheid voor het terugdringen van exoten, zoals de zoetwaterkreeften.

Waterketen

Visie Waterketen

Aan de versnellingsstafel waterkwaliteit van IenW is bestuurlijk afgesproken dat we aan de slag gaan met een toekomstvisie voor het zuiveren van rioolwater. Wij willen deze visie verbreden tot een toekomstvisie voor de waterketen (bronbeleid, acties op RWZI, en effluentgebruik) en gaan hier in 2024 concreet mee aan de slag.

Slibeindverwerking

Wij begeleiden de uitvoering van het robuust plan “slib-eindverwerking”. Hierbij zijn het reduceren van zuiveringsslib door middel van innovaties, betere onderlinge afstemming tussen de waterschappen en slibeindverwerkingsbedrijven, verkennen van alternatieve afzetroutes en voorbereiding op incidenten en calamiteiten.

Coronabemonstering en big brown data

De waterschappen bemonsteren op 133 rioolwaterzuiveringsinstallaties twee keer per week en de overige rwzi's één keer per week op deeltjes van het coronavirus. Hierbij dragen de waterschappen bij aan het inzichtelijk krijgen van de verspreiding van het virus. Wij coördineren de bemonstering en verkennen in 2024 of de meetinfrastructuur voor rioolwater ook voor andere wenselijke toepassingen is in te zetten.

Programmatische aanpak RWZI

Er wordt mogelijk een coördinatieprogramma gestart om de eisen en gestapelde ambities op de rioolwaterzuiveringsinstallatie (RWZI) beheersbaar te houden. De komende tien jaar zullen van de 315 rioolwaterzuiveringen er ca. 150 aangepakt moeten worden omdat hun afschrijvingstermijn verlopen is. De Kaderrichtlijn Water zal aanvullende acties vragen. De EU-richtlijn Stedelijk Afvalwater gaat waarschijnlijk zorgen dat de RWZI energieneutraal moet worden, er een hoger zuiveringsrendement moet worden gerealiseerd en dat we medicijnresten verplicht gaan verwijderen.

Er komt ook een richtlijn uit de EU aan die onze zuiveringen als vitale infrastructuur aanwijst, waardoor we aan de slag moeten met fysieke veiligheid (hekken) en digitale veiligheid. Ook zal de hoeveelheid zuiveringsslib gereduceerd moeten worden. Daar bovenop hebben waterschappen zelf duurzaamheidsambities. De uitstoot van lachgas en methaan willen we reduceren en zelf meer groengas gaan produceren. Ook de productie van waterstof en het implementeren van aquathermie op de zuiveringen maakt dat er veel ambities samen komen op de RWZI. Een coördinatieprogramma moet zorgen voor een integrale aanpak, waarbij slimme combinaties worden gemaakt.

Bureau Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder: Vincent Lokin
MT-lid Bedrijfsvoering: Mark Tegelaar

Activiteiten

Bedrijfsvoering ondersteunt het primaire proces op de meest optimale en efficiënte manier.

Speerpunten 2024

- Verdere digitale transformatie van het Uniebureau.
- Informatieveiligheid en privacy borgen in het normale werken.
- Verduurzaming van het Uniepand.

In 2024 wordt voor het stafbureau een uitgave begroot van €11.397.500,-. Hiervan is €9.880.000 bestemd voor het gehele Unie personeel inclusief de flexibele schil. De grootte van het team Bedrijfsvoering is 11,6 FTE.

	2024	2023
Afschrijvingslasten	250.000	270.000
Personeelslasten	9.880.000	8.400.000
Huisvestingslasten	595.000	412.500
Kantoor Brussel	50.000	55.000
Algemene lasten	572.500	572.500
Financiële baten en lasten	-160.000	152.000
Kosten diensten en producten	210.000	163.500
Totaal	11.397.500	10.025.500

Toelichting

Personeel & Organisatie

Het Uniebureau heeft op peildatum 1 juli 2023 122 medewerkers in dienst, waarvan er 74 rechtstreeks werkzaam zijn voor de Unie.

Projectpersoneel

Naast alle medewerkers die een functie vervullen binnen het Uniebureau voeren we ook de personeel- en salarisadministratie voor een deel van de medewerkers van het HWBP en voor medewerkers werkzaam voor diverse subsidieprojecten zoals de Blue Deal en NP-RES. Vanuit het HWBP is deze afspraak met Rijkswaterstaat gemaakt, zodat beide partijen ongeveer 50% van de mensen in dienst zouden nemen. De Unie verzorgt deze rol vanuit de verantwoordelijkheid van de waterschappen voor de HWBP-alliantie. Voor Blue Deal en NPRES is dit gedaan vanuit schaalvoordeel en een aantrekkelijk werkgeverschap, waardoor we goede mensen langdurig aan ons kunnen verbinden.

Dit "projectpersoneel" betreft in 2024 ongeveer 43 medewerkers, dit aantal zal naar verwachting in 2024 verder gaan groeien. De loonkosten van deze medewerkers zijn niet zichtbaar in de begroting 2024 omdat deze budgetneutraal verwerkt worden in de administratie.

Programma/Afdeling	FTE
Directie/strategisch adviseurs	1,9
Bestuurlijk en Juridische zaken	3,9
Waterbeleid	14,6
Waterkwaliteit, Duurzaamheid & Internationaal	20,5
Moderne Overheid	14,9
Vereniging & Communicatie	13,9
Bedrijfsvoering	11,6
Subtotaal Unie	81,2
Projectcontracten	
Blue Deal	4,3
NPRES	6,3
HWBP	32,0
Subtotaal projectcontracten	42,6
Totaal	123,8

Eigentijds personeelsbeleid

We werken aan een veerkrachtige organisatie met een eigentijds personeelsbeleid. Dit houdt in dat we investeren in de ontwikkeling van medewerkers om nu en in de toekomst de juiste medewerkers in dienst te hebben en mensen met plezier en gezond aan het werk te laten gaan. De cultuur binnen de Unie is dusdanig dat medewerkers flexibel zijn en over en weer bijspringen bij andere programma's, al waar op dat moment de behoefte het grootst is. De arbeidsmarkt is sterk in

ontwikkeling. Dit betekent dat de Unie zich als werkgever goed moet profileren om zo een aantrekkelijk werkgever te blijven.

Virtuele werkplek

Komend jaar staat in het teken van het verder digitaliseren en optimaliseren van alle processen binnen de disciplines financiën, ICT en inkoop. Hierbij wordt ook de inrichting van de virtuele werkplek geoptimaliseerd. Er zal een traject gestart worden hoe onze werkplek het beste tot zijn recht komt, rekening houdend met zaken als informatieveiligheid en privacy, maar ook gebruikmakend van nieuwe ontwikkelingen zoals data-gestuurd werken en AI.

Stijging personeelskosten

De personeelskosten zijn significant gestegen ten opzicht van 2023. Deze stijging vloeit met name voort uit de belangrijkste beleidsvoornemens zoals besproken in de kadernota. Hiervoor zijn extra medewerkers nodig om urgente en prioritaire dossiers uit te voeren. Daarnaast zal er in 2024 een nieuwe CAO in werking treden. Voorlopig is rekening gehouden met een loonsverhoging van 5,2%. Daarnaast is rekening gehouden met de gestegen pensioenlasten.

Informatieveiligheid & Privacy

De implementatie van de BIO (Baseline informatiebeveiliging overheid) en Privacy heeft nog steeds de volle aandacht. Het plan van aanpak wordt verder uitgerold, waarbij met name bewustwording en training extra aandacht zullen krijgen.

Ook is er veel aandacht voor de digitale transformatie. Een blijvend aandachtspunt daarbij is hoe de digitalisering optimaal voor ons kan gaan werken.

Huisvestingsbeheer

De Unie is eigenaar van het gebouw aan de Koningskade 40 in Den Haag. Dit pand bestaat uit vijf kantoorvloeren en drie appartementen. In 2023 hebben we twee nieuwe huurders mogen verwelkomen in ons pand en daarmee zijn alle ruimtes in gebruik. De bijbehorende huuropbrengsten zijn hiervoor opgenomen.

Verduurzaming kantoorpand

In navolging van 2022 hebben we ook in 2023 een forse toename in de kosten als gevolg van de oplopende energieprijzen. Des te meer reden om ons verder te oriënteren op energiebesparende maatregelen. Sinds we in het gehele pand ledverlichting hebben, hebben we ook een energielabel A. Het project van de

duurzame en groene gevelbekleding heeft vertraging opgelopen door trage besluitvorming bij de gemeente Den Haag. In 2024 zal dit project naar verwachting worden afgerond.

Financiële baten en lasten

De post financiële baten en lasten laat voor 2024 een bate zien. In 2023 hebben we, vanwege de rentestijging, ongeveer € 300.000 aan rente ontvangen. Naar verwachting zal dit voor 2024 ook het geval zijn.

Kosten diensten en producten

Onder deze categorie vallen de kosten die gemaakt worden voor de kantine (waaronder ook de inkoop van producten), de onderhoudskosten voor verhuur van werkruimtes en appartementen en de kosten voor de bezetting van de receptie. Doordat er meer gebruik wordt gemaakt van de kantine zal er meer ingekocht moeten worden. Daarnaast is de bezetting van de receptie in de loop van 2023 versterkt. Op basis daarvan wordt een kostenstijging verwacht voor deze diensten en producten.

Projecten binnen de Unie

De afgelopen jaren zijn er steeds meer extern gesubsidieerde projecten van de Unie van start gegaan. Tot op heden werd er alleen ten tijde van de jaarrekening, op financieel vlak, stil gestaan bij deze projecten. Om zowel het bestuur als de leden meer inzicht te geven in wat er zich allemaal op projectniveau binnen de Unie afspeelt, zal hierna een uiteenzetting worden gedaan van de verschillende projecten en de mogelijke risico's en beheersmaatregelen. Er wordt daarbij onderscheid gemaakt tussen projecten die voor rekening en risico van de Unie plaatsvinden, en projecten waar de Unie als doorgeefluik fungeert, de zogenoemde financieringsprojecten.

Projecten

In 2023 is er een aantal projecten afgerond dat gefinancierd is met een subsidie vanuit het Rijk. De verantwoordingen zijn waar nodig vergezeld met een goedkeurende accountantsverklaring, waarna de subsidie positief door het Rijk is vastgesteld.

Het betreft hier de volgende projecten:

1. **Aquathermie**, met begrootte totale omvang € 525.000;
2. **Omgevingswet**, met begrootte omvang € 500.000.
3. **Klimaatneutraal en Circulair Opdrachtgeverschap**, omvang € 300.000.

Daarnaast zijn er nog vier projecten die doorlopen in 2024. Dit is de begrote omvang voor 2024:

1. **Programmabureau Blue Deal en Blue Deal Roemenië**, omvang € 1.000.000
2. **Nationaal Programma Regionale Energiestrategieën (RES)**, omvang € 5.000.000
3. **Personeel Hoogwater Beschermingsprogramma (HWBP)**, omvang € 3.000.000

Voor al deze projecten is de Unie de penvoerder en verlopen de kosten en ontvangen baten via het resultaat van de Unie. Risico's verbonden aan het penvoerderschap

worden gemonitord/gecontroleerd door het projectenbureau (van bedrijfsvoering). Periodieke rapportages worden gedeeld met de diverse betrokken partijen.

Financieringsprojecten

Naast de projecten waar de Unie penvoerder is, zijn er ook diverse projecten waar de Unie alleen als administrateur fungeert. De Unie ontvangt de bijdragen vanuit diverse partijen en beheert de uitgaven. Dit is echter niet voor rekening en risico van de Unie zelf. Deze posten worden daarom ook niet via het resultaat van de Unie verantwoord. Het betreffen de volgende zogeheten Financieringsprojecten:

Bever- en Muskusrattenbestrijding

Voor de Bever- en Muskusrattenbestrijding is er een jaarcyclus, met een begroting en een 'eigen 'jaarrekening'. Beide worden behandeld in de Commissie Muskus- en Beverratten. Deze commissie stelt de begroting vast en behandelt de jaarrekening. De bijdragen van dit project vindt plaats via een aparte factuur richting alle waterschappen. Er zijn verschillende grondslagen op grond waarvan het bedrag dat een waterschap moet bijdragen tot stand komt.

De uitgaven variëren tussen uitgaven die de waterschappen maken en aanvullende onderzoeken. Daarnaast worden de kosten die een vaste Uniemedewerker maakt ten behoeve van dit project hieruit betaald. Mocht er in een jaar een tekort ontstaan, dan regelen de waterschappen dit tekort als collectief.

Stimuleringsbudget emissiebeperking glastuinbouw

Alle waterschappen betalen een bijdrage aan de Unie voor het Stimuleringsbudget emissiebeperking glastuinbouw. Vervolgens wordt de volledige bijdrage overgemaakt aan STOWA.

Glami

Alle waterschappen betalen voor Glami (Convenant Glastuinbouw en Milieu 2010) een bijdrage wat in totaal leidt tot een bedrag van € 15.000 per jaar. Deze bijdrage wordt gebruikt voor de jaarlijkse bijdrage aan Platform Duurzame Glastuinbouw.

DIWAnet

Alle waterschappen betalen een vaste bijdrage voor DIWAnet, die gebruikt wordt voor archief en documentatiesysteem.

Gezamenlijke communicatie (WCOM)

Voor de gezamenlijke communicatie van de 21 waterschappen is er een jaarcyclus, met een begroting en een 'eigen' jaarrekening. Alle waterschappen betalen een bijdrage. De bijdrage is bedoeld voor gezamenlijke communicatie met landelijk bereik. Voor de waterschappen is dit voordeliger wanneer dit centraal geregeld wordt door de Unie.

Robuust plan slibeindverwerking

De Unie voert het Robuust plan slibeindverwerking uit. AquaMinerals is hiervoor de regisseur. Er wordt onder meer tijdelijke opslag voor incidentencapaciteit vastgelegd. De uitvoeringskosten bedragen voor de sector circa €525.000 per jaar en worden separaat bij de waterschappen opgehaald met als verdeelsleutel het volume ontwaterd slib.

Risicoanalyse

Bij het opstellen van de Uniebegroting is een risicoanalyse opgesteld, die zich richt op de risico's die een direct gevolg hebben op het werk of de financiën van de Unie van Waterschappen.

Hieronder treft u de 2 belangrijkste risico's aan met waar mogelijk de mitigerende (beheers)maatregelen.

Cao-afspraken

Een groot deel van de kosten van de Unie zijn personele lasten (70%). In deze begroting is rekening gehouden met een stijging van de salariskosten conform de kadernotitie. De huidige afspraken kennen immers een looptijd tot einde 2023. Als er ruimere afspraken worden gerealiseerd dan nu begroot, zal dit leiden tot het maken van keuzes binnen de Unie begroting.

Omgevingswet

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is vastgesteld. Het is echter nog onbekend welke impact de verdere uitwerking heeft op het werk van de waterschappen en de rol die de Unie daarin zal vervullen.

Gebouw gerelateerde risico's

Groot onderhoud

Het pand is inmiddels zo'n 30 jaar oud. Daarbij heeft er de afgelopen tien jaar weinig tot geen groot onderhoud plaats gevonden. Daarnaast zijn er externe ontwikkelingen, zoals een verplicht energielabel en de urgentie om te verduurzamen, die het noodzakelijk maken dat er groot onderhoud aan het pand vindt. In het verleden kon daar in de jaren vooraf een voorziening voor worden gevormd. De huidige verslagleggingsregels laten de vorming van een voorziening niet meer toe. Het gevolg is dat deze onderhoudskosten onderdeel dienen te worden van de jaarbegroting, of dat er aan het einde van een boekjaar alvast een deel in een bestemmingsreserve wordt geplaatst. Dit laatste heeft in 2021 plaatsgevonden met als doel vergroening en verduurzaming van de gevel van het Uniekantoor.

Bijlagen

- 1 – Contributieoverzicht 2024
- 2 – Begroting Bever- en muskusrattenbestrijding

Bijlage 1: contributieoverzicht 2024

Contributie per waterschap (bedragen in €)	Belasting- opbrengst 2023	%	Contributie 2024*	Compensatie telkort*	Bijdrage SIKB (excl. btw)	Bijdrage Waterschap (excl. btw)	Bijdrage Bever- en Maatskapsen (obv hectares/102)	Totale bijdrage 2024
Totaal	13.301.500	148.288	105.000	145.000	2.636.300	16.336.088		
Aa en Maas	143.086,141	4,07%	582.926	6.631	5.000	6.905	721.017	
Amstel, Gooien Vecht	253.279,141	7,21%	812.339	8.972	5.000	6.905	965.911	
Brabantse Delta	164.151,546	4,67%	626.783	7.051	5.000	6.905	770.769	
De Dommel	130.607,287	3,72%	596.946	6.277	5.000	6.905	697.011	
De Stichtse Rijnlanden	150.970,556	4,30%	599.341	6.797	5.000	6.905	715.825	
Delfland	274.584,429	7,81%	856.695	9.515	5.000	6.905	966.799	
Drents Overijsselse Delta	143.184,809	4,07%	583.132	6.503	5.000	6.905	748.378	
Fryslân	171.513,355	4,88%	642.109	7.344	5.000	6.905	839.460	
Hollands Noorderkwartier	254.816,914	7,25%	815.545	9.207	5.000	6.905	981.858	
Hollandse Delta	207.777,879	5,91%	717.609	7.809	5.000	6.905	837.966	
Hunze en Aa's	91.500,166	2,60%	475.528	5.419	5.000	6.905	615.066	
Limburg	197.295,452	5,61%	695.786	7.584	5.000	6.905	862.868	
Noorderzijlvest	86.127,646	2,45%	464.343	5.137	5.000	6.905	579.122	
Rijn & IJssel	124.183,091	3,53%	543.572	6.044	5.000	6.905	686.237	
Rijnland	238.554,427	6,79%	781.684	8.943	5.000	6.905	927.541	
Rivierland	226.922,529	6,46%	757.467	8.408	5.000	6.905	915.314	
Scheldestromen	116.116,616	3,30%	526.778	5.662	5.000	6.905	662.288	
Schieland en de Krimpenerwaard	121.007,336	3,44%	536.960	5.672	5.000	6.905	624.141	
Valllei & Veluwe	176.926,446	5,03%	633.379	7.261	5.000	6.905	835.314	
Vechtstromen	148.331,402	4,22%	593.846	6.687	5.000	6.905	751.743	
Zuiderzeeland	93.036,108	2,65%	478.730	5.363	5.000	6.905	631.458	
Totaal	3.513.977,278		13.301.500	148.288	105.000	145.000	2.636.300	16.336.088

Bijlage 2: Begroting bever- en muskusrattenbestrijding

Begroting bever- en muskusratten (bedragen in I)	2024	2023
<i>Muskusratten</i>		
Salaris (incl. werkgeverslasten)	132.500	130.000
Vergaderingen, lunches	3.000	3.000
Adviesgroep Techniek&Tactiek	2.500	2.500
Communicatie & Website	2.000	2.000
Opleidingen, cursussen, congres	2.500	2.500
APP eDNA	-	2.500
Innovatie & ontwikkeling muskusratten	100.000	217.500
Veldproef Muskusratten	-	-
	<u>242.500</u>	<u>360.000</u>
<i>Solidariteit Muskusratten</i>		
	<u>1.096.800</u>	<u>1.096.800</u>
<i>Beverratten</i>		
Inzet NONL	385.000	385.000
Inzet Rivierenland	357.500	357.500
Inzet Limburg	330.000	330.000
Inzet Brabantse Waterschappen	16.500	16.500
Flexibele inzet	11.000	38.500
Adviesgroep beverratten	1.500	2.500
Kooizenders (afgerond)	115.500	112.500
Innovatie beverratten	80.000	82.500
	<u>1.297.000</u>	<u>1.325.000</u>
<i>Totale bijdrage Muskus- en Beverratten *</i>	<u>2.636.300</u>	<u>2.781.800</u>

*Bijdrage Muskus- en Beverratten zit niet in de contributiebijdrage.
I.v.m. andere verdeelsleutel wordt de bijdrage apart gefactureerd.